

SODOBNA ZDRAVSTVENA NEGA

V februarju 2006 je izšla knjiga **Sodobna zdravstvena nega** avtoric Geli Hajdinjak in Rože Meglič.

Knjiga *Sodobna zdravstvena nega* je kot temeljni univerzitetni učbenik namenjena študentom in učiteljem na diplomski in podiplomski ravni. Obenem pa bo koristen pripomoček tudi medicinskim sestram v praksi za delo s pacienti in mentorjem študentov in pripravnikov za njihovo uvajanje v prakso oziroma na samostojno delo.

Knjiga obsega 310 strani in predstavlja celovit in zaokrožen pregled teoretičnih osnov in pristopov, ki so za lažje razumevanje podkrepljeni s primeri in skicami. Podaja tudi izhodišča za bolj poglobljen študij posameznih tematskih sklopov, ki so v knjigi predstavljeni kot temeljni elementi sodobne zdravstvene nege.

Vsebina je zajeta v petih glavnih poglavjih:

- zdravstvena nega
- proces zdravstvene nege
- negovalne diagnoze
- klasifikacija zdravstvene nege
- izbrani modeli in teorije.

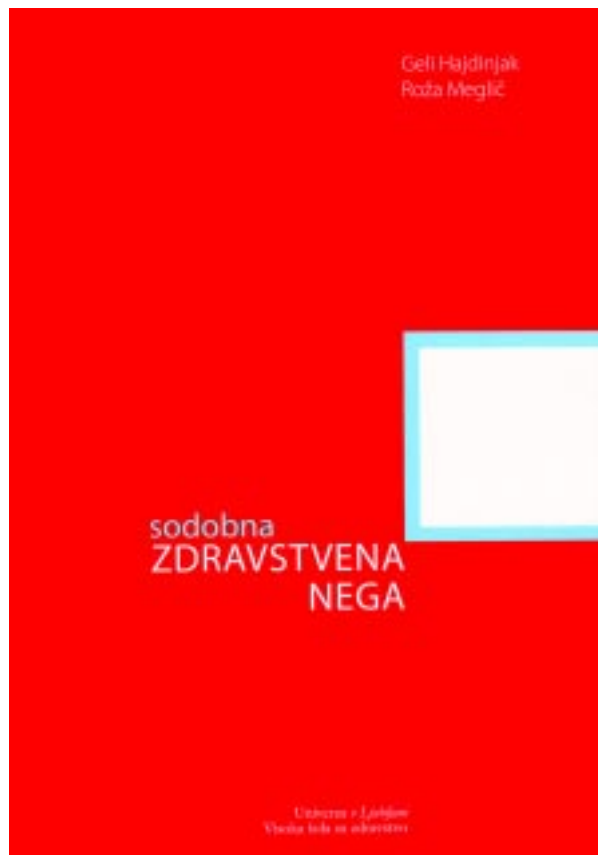
Prvo poglavje z naslovom *Zdravstvena nega* zajema temeljne elemente sodobne zdravstvene nege in bistvene razlike, ki ločujejo sodobno zdravstveno nego od tradicionalne.

Poglavje *proces zdravstvene nege* opisuje pomen, razvoj in značilnosti procesnega metodološkega pristopa ter poglobljeno predstavlja posamezne faze.

Poglavje *negovalne diagnoze* zajema razvoj, vrste in oblikovanje negovalnih diagnoz.

Četrto poglavje predstavlja klasifikacijo zdravstvene nege, in sicer klasifikacije negovalnih diagnoz, intervencij in rezultatov ter nekatere klasifikacijske sisteme.

Poglavje *izbrani modeli in teorije zdravstvene nege* zajema njihov razvoj in pomen, strukturo znanj sodobne zdrav-

stvene nege ter predstavlja sedem teorij in modelov, ki so za lažje razumevanje podkrepljeni s primeri.

Knjiga *Sodobna zdravstvena nega* je v prodaji na Visoki šoli za zdravstvo, Ljubljana, Poljanska 26a po 4000,00 sit.

RECENZIJA ZNANSTVENE MONOGRAFIJE

Dr. Silvestra Hoyer: **Pristopi in metode v zdravstveni vzgoji.**

Avtorica univerzitetnega učbenika za zdravstveno vzgojo dr. Silvestra Hoyer nam v svoji knjigi pregledeno predstavlja vsa temeljna področja sodobne zdravstvene vzgoje in izsledke sorodnih znanosti, ki so za vsakega zdravstvenega delavca odločilnega pomena. Knjiga je tematsko razdeljena na 11 poglavij, ki se logično dopolnjujejo in skupaj sestavljajo kompleksno sliko raziskovalnega področja.

Prvo poglavje z naslovom »Zdravstvena vzgoja, promocija zdravja, zdravje« vključuje tri podpoglavja, ki se nanašajo na temeljne pojme zdravstvene problematike. Avtorica jih opredeli, pojasni in aplicira na realne življenjske situacije.

V drugem poglavju z naslovom »Učenje in vzgoja v skrbi za zdravje« najprej predstavi pomen kognitivnih psihičnih procesov za osvajanje temeljnih zdravstvenih znanj in poudarja zlasti pomen permanentnega izobraževanja, ki postaja nujno v sodobnem svetu hitrega razvoja znanstvenega raziskovanja in pretoka informacij.

Tretje poglavje z naslovom »Pedagogika in zdravstvena vzgoja« obravnava pomen vzgoje in izobraževanja o zdravju za osveščeno reagiranje posameznika in družbe. Samo poznavanje pravih vedenjskih in miselnih vzorcev namreč ne zadošča za ustrezno vedenje. Pomembno je spreminjanje stališč in njihova realizacija v praksi.

V naslednjem poglavju o andragogiki avtorica osvetli tudi pomen izobraževanja odraslih o zdravstveni problematiki. Za povečanje učinkovitosti zdravstvenih delavcev je treba poskrbeti za razvoj zavesti o nujnosti zdravega življenja pri odraslih ljudeh in kakovostnem življenju ob morebitni bolezni.

Zelo pomembno je tudi motiviranje ljudi za zdravo življenje, saj jim ob odsotnosti motivacije tudi vse znanje ne pomaga dovolj. Zato dr. Hoyerjeva v naslednjem poglavju svojega obsežnega dela predstavlja temeljne vidike motivacije za zdravstveno vzgojo.

Sledi poglavje »Komuniciranje in zdravstvena vzgoja«, saj je komunikacija najpomembnejša oblika socialne interakcije, ki je v zdravstvu izredno pomembna. Dr. Hoyerjeva natančno obdela tako verbalno kot tudi neverbalno komunikacijo in poudari njun pomen v zdravstveni vzgoji. Zlasti se osredotoča na svetovalno komunikacijo, ki je v procesu promocije zdravja še posebej pomembna.

Poglavje »Metode dela pri zdravstveni vzgoji« je osredotočeno na specifično problematiko zdravstvenih delavcev in vključuje učne metode (tj. verbalno tekstualne metode, ilustrativno demonstracijske metode, metodo slikovnega oblikovanja teme, metodo laboratorijskih in praktičnih del ter

metode izkustvenega učenja) in vzgojne metode, kamor spadajo predvsem: metoda prepričevanja, metoda navajanja, metoda spodbujanja, metoda preprečevanja, igranje vlog ter študija primera.

V naslednjih poglavjih dr. Hoyerjeva predstavi še oblike dela v zdravstveni vzgoji (ki jih deli glede na število udeležencev in glede na načine medsebojnega komuniciranja), učna sredstva pri zdravstveni vzgoji in potek zdravstveno vzgojnega procesa ter pouk.

Delo dr. Silvestre Hoyer je kompleksno in mnogovrstno, saj zajema različne vidike zdravstvene vzgoje, njene pogoje, potek ter njene posledice. Knjiga tako tematsko zapolnjuje pomembno vrzel v slovenski znanstveni literaturi s področja zdravstvene vzgoje ter bi ji tudi v mednarodnem merilu težko našli primerljiv sistematični prikaz. Zato močno priporočam njeno objavo.

Red. prof. ddr. Asja Nina Kovačev

RECENZIJA ZNANSTVENE MONOGRAFIJE

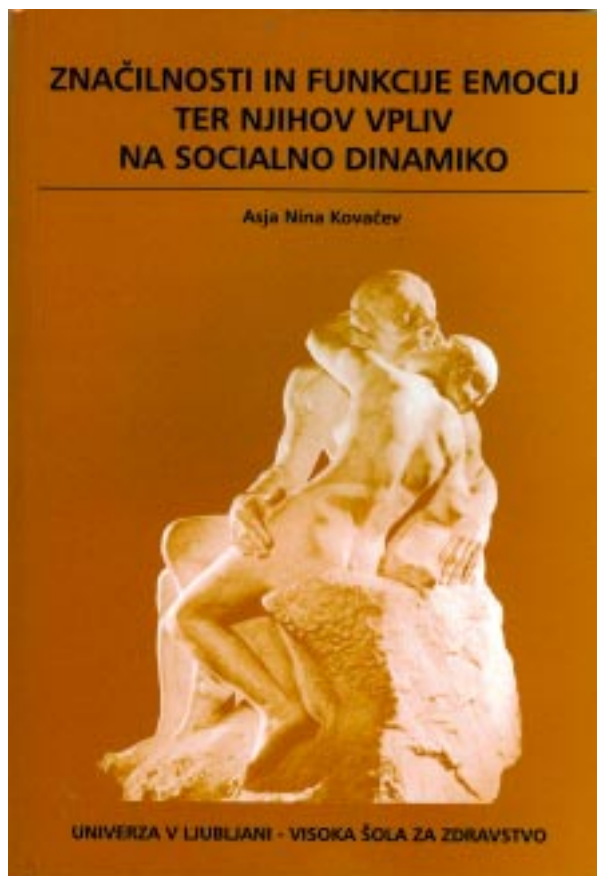
Red. prof. ddr. Asja Nina Kovačev: **Značilnosti in funkcije emocij ter njihov vpliv na socialno dinamiko.**

Znanstvena monografija Asje Nine Kovačev z naslovom »Značilnosti in funkcije emocij ter njihov vpliv na socialno dinamiko« je sestavljena iz več tematskih sklopov v katerih so emocije predstavljene kot individualni in kot socialno psihološki fenomen.

Po prikazu prvotnih pristopov k emocijam, ki so bili obremenjeni s predsodki do emocij kot nižjih oz. manjvrednih psihičnih procesov, predstavi vso njihovo večplastnost in prepletенost s kognicijo, motivacijo in vedenjem. Opozori na različne faze emocionalnega procesa ter natančno predstavi temeljne komponente emocij, tj. emocionalne izraze, telesne spremembe in vedenje, ki se sicer v realnosti pojavljajo združeni v neločljivo celoto, za njihovo znanstveno analizo pa jih je smiselno obravnavati ločeno. Najbolj zanimive in originalne so njene predstavitve poskusov likovne simbolizacije emocij na podlagi avtosugestije.

Po predstavitvi splošnih emocionalnih zakonitosti se avtorica osredotoči na analizo individualnih emocij, pri čemer natančno obravnava najpomembnejše pozitivne in najpomembnejše negativne emocije. Med pozitivnimi emocijami se osredotoči predvsem na veselje, srečo in ljubezen, ki jih prikazuje razvojno vse od otrokove primarne navezanosti na mater. Med negativnimi emocijami avtorico najbolj zanimajo jeza (ki pogosto rušilno vpliva na socialne odnose in na subjektovo psihofizično ugodje), strah, tesnoba, krivda, sram, žalost, zavist, ljubosumje, gnus in prezir. Avtorica individualne emocije natančno predstavi, opredeli njihovo bistvo, kognitivno oceno doživljajočega subjekta, njegove akcijske tendence in patološke reakcije pri doživljanju emocij. Opozori na pomen emocij za subjektovo individualno identiteto, pomen kritičnih dogodkov in možnosti za njihovo uravnavanje.

Na koncu se avtorica osredotoči na vpliv emocij na družbeno dogajanje, tj. na oblikovanje skupin, naklonjenost lastni referenčni skupini in pristranost v medskupinskem ocenjevanju. Osvetli lojalnost lastni skupini, nepripadnost, temeljne mehanizme socialne interakcije in ne pozabi omeniti vpliva emocij na kohezivnost skupine in socialno klimo v določeni skupnosti.

Osebno ocenjujem znanstveno monografijo Asje Nine Kovačev kot izredno poglobljeno in sistematično delo, ki prinaša pomembne spremembe na področju raziskovanja emocij in bo nedvomno naletelo na zelo pozitiven odziv bralcev. Zato nadvse priporočam njeno objavo, saj mislim, da delo predstavlja pomemben premik na področju raziskovanja emocij.

Red. prof. dr. Ludvik Horvat